

**Samorząd
metropolitalny
budowany
od zadań**

Samorząd metropolitalny budowany od zadań

**Redakcja
Jakub Szlachetko**

Recenzent
dr hab. Mikołaj Tomaszuk, prof. UAM

Redakcja, skład i łamanie
Wioletta Kowalska / Violet Design

Projekt okładki i stron tytułowych
Jan Rutka

Na okładce wykorzystano fragment grafiki Mariusza Warasa z serii M-City

Publikacja sfinansowana ze środków Wydziału Prawa i Administracji
Uniwersytetu Gdańskiego oraz Katedry Postępowania Administracyjnego
i Sądowoadministracyjnego Wydziału Prawa i Administracji
Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-593-0

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 11 37, tel. kom. +48 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
wydawnictwo.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: wydawnictwo.ug.edu.pl/sklep/

Druk i oprawa
Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 14 49

Spis treści

Wprowadzenie	7
<i>Maciej Smętkowski, Małgorzata Gorzałczyńska-Koczkodaj, Łukasz Mikuła, Przemysław Śleszyński</i> Rozwój społeczno-gospodarczy	9
<i>Katarzyna Szlachetko, Kamil Olzacki, Krzysztof Mularski</i> Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja rynku pracy	29
<i>Łukasz Mikuła, Przemysław Śleszyński</i> Planowanie przestrzenne	45
<i>Jakub H. Szlachetko</i> Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	63
<i>Agnieszka Ważna, Karol Ważny</i> Transport i mobilność miejska	69
<i>Michał Beim</i> Publiczny transport zbiorowy	78
<i>Mariusz Szyrski, Karolina Chról</i> Zaopatrzenie w energię	87
<i>Jakub Dorosz-Kruczyński</i> Utrzymanie czystości i porządku	102

<i>Kamil Zeidler, Paula Chmielowska</i> Ochrona dziedzictwa kultury	120
<i>Krzysztof Mularski</i> Centrum usług społecznych	139
<i>Dominika Cendrowicz, Radosław Mędrzycki</i> Pomoc społeczna (wybrane aspekty)	156
<i>Sebastian Sikorski</i> Ochrona zdrowia	180
<i>Tomasz Bojar-Fijałkowski</i> Zarządzanie kryzysowe	190
<i>Krzysztof Mularski</i> Centra usług wspólnych	202

Wprowadzenie

Kwestia metropolitalna od dekad rozpala wyobraźnię. I być może to jest największa trudność towarzysząca reformie metropolitalnej – że właśnie „rozpala wyobraźnię”, a więc wywołuje emocje (często podsycane przez polityków i funkcjonariuszy publicznych kierujących się źle pojętym interesem partyjnym, a przede wszystkim krótkowzrocznością) i w ten sposób polaryzuje. A powinno być zupełnie inaczej, bo metropolie to – warto przywołać hasło – „rzecz pragmatyczna, a nie ideologiczna”. Dobrze zorganizowany samorząd metropolitalny leży w interesie wszystkich mieszkańców, jest dobrem powszechnym, dobrem ogółu. „Opłaca się” nie tylko mieszkańcom miast rdzeniowych, ale także mieszkańcom mniejszych miejscowości z obszarów funkcjonalnych.

I taka optyka legła u podstaw niniejszej książki. Z reguły do kwestii metropolitalnej podchodzi się z perspektywy metropolizacji (w tym globalizacji), zarządzania metropolitalnego, reformy metropolitalnej (ingerencji w układ terytorialny, funkcjonalny i organizacyjny) czy w końcu identyfikacji miast rdzeniowych i delimitacji obszarów funkcjonalnych – w pewnym sensie „od góry”. Na zasadzie wyjątku od zasady autorzy prezentowanej książki budują kwestię metropolitalną „od dołu” – konsekwentnie rozprawiają się z poszczególnymi domenami funkcjonowania samorządu terytorialnego, czasem z konkretnymi zadaniami publicznymi, i rozważają, czy jest w nich przestrzeń dla nowego, metropolitalnego podmiotu. Jeżeli tak, stawiają stosowną tezę (i postulat *de lege ferenda*). Jeżeli nie, stwierdzają to wprost, by rozwiązać wszelakie wątpliwości. W ten sposób zmierzono się m.in. z rozwojem społeczno-gospodarczym, planowaniem przestrzennym, rewitalizacją obszarów zdegradowanych, organizacją transportu publicznego, mobilnością miejską, a także – wykraczając

poza klasyczną triadę rozwój–przestrzeń–transport – zaopatrzeniem w energię, utrzymywaniem porządku i czystości, ochroną zdrowia, polityką społeczną (wybranymi zagadnieniami) czy w końcu zarządzaniem kryzysowym. „Samorząd metropolitalny budowany od zadań” to samorząd pragmatyczny, który ma sprawnie działać tam, gdzie są jakieś nowe potrzeby lub stare dysfunkcje. I taki samorząd powinien doczekać się prawnej regulacji.

Książka jest przejawem współpracy środowiska naukowego, eksperckiego i urzędniczego funkcjonującego w ramach Metropolitalnej Sieci Współpracy Naukowej i Eksperckiej – inkubowanej i zarządzanej przez Instytut Metropolitalny, obywatelski think tank specjalizujący się w problematyce miejskiej i metropolitalnej.

*dr hab. Jakub H. Szlachetko, prof. UG
redaktor naukowy*